

## Motion

1979/80:143

av Allan Ekström

om ändrade forumregler i vissa skadeståndsmål

Två barn, Anders och Britta, leker i en hyreslägenhet. Båda skadar sig på grund av någon anordning som hör till lägenheten.

Fastighetsägaren anses ansvarig för barnens skador. Föräldrarna önskar nu ta ut stämning å denne. De ställs då inför följande situation.

Anders är son i huset och räknas av denna anledning som hyresgäst. Han står därigenom i det rättsförhållande till fastighetsägaren som följer av hyreskontraktet. Grunden för hans skadeståndstalan är att fastighetsägaren brustit i sina kontraktsevenliga åligganden därigenom att fastigheten befunnit sig i bristfälligt skick. Tvisten blir därför att beteckna som "hyrestvist", något som föranleder att fastighetsdomstol jämlikt 10 kap. 17 § rättegångsbalken och 12 kap. 71 § jordabalken är exklusivt forum.

Britta är ej barn i huset. Varken hon eller hennes föräldrar står i avtalsförhållande till fastighetsägaren. Britta kan således icke grunda sin talan på samma omständighet som Anders utan är hänvisad att åberopa skadeståndslagen (den utomobligatoriska culparegeln). För denna talan är allmän underrätt behörig i enlighet med de vanliga reglerna i 10 kap. rättegångsbalken. Det är en omstridd fråga, huruvida Anders har möjlighet att avstå från att åberopa hyresförhållandet för att i stället såsom Britta hänföra sig till skadeståndslagen; anspråkskonkurrens, se Karlgren. Produktansvaret s. 71 och Hellner. Skadeståndsrätt s. 41.

Båda målen, som avser exakt samma sak, kansom framgått enligt gällande ordning icke handläggas gemensamt. Detta förhållande måste för menige man te sig •förnuftigt. Processen blir mera omständlig än eljest, eftersom målen icke kan förenas och handläggas gemensamt (14 kap. rättegångsbalken). Detta föranleder i sin tur ökade rättegångskostnader. Det skydd mot höga sådana kostnader som "småmålslagen" utgör gäller icke heller vid fastighetsdomstolen. Risk föreligger slutligen för att domstolarna bedömer själva tvistefrågan olika.

Skäl saknas att icke låta allmän underrätt vara (på nytt bli) behörig. Rättsordningen är till för den enskilde – och ej omvänt; jfr Tidskrift för Sveriges Advokatsamfund 1979 s. 104. De argument som vanligen åberopas till stöd för institutet fastighetsdomstol gör sig – oberoende av argumentens bärkraft i övrigt – så mycket mindre gällande här som juristinslaget blir svagare, om skadeståndsmålet handläggs vid fastighetsdomstol.

En utredning bör därför komma till stånd som undanröjer den av 12 kap. 71 § jordabalken föranledda begränsningen i allmän underrätts behörighet.

På nu upptagna skäl hemställer jag  
att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till ändring av 12  
kap. 71 § jordabalken i enlighet med vad som anförts i  
motionen.

Stockholm den 10 januari 1980

**ALLAN EKSTRÖM** (m)